

Z Plzně se stává hlavní město čerpadel

Z Plzně se stává hlavní město čerpadel

14. června 2024 8:00

Výrobci tepelných čerpadel potřebují stovky zaměstnanců. Společnost Panasonic chce v Plzni vyrábět milion tepelných čerpadel ročně.

Společnost Panasonic staví na borských polích výstavbu nových hal pro výrobu tepelných čerpadel. Tepelná čerpadla vystřídala v Plzni televizory už před několika lety. | foto: Martin Polívka, MAFRA

Petr Bareš z Asociace pro využití tepelných čerpadel.

Autor: Dan Lorenc

Ještě v roce 2021 se psalo, že firma Panasonic v Plzni v průmyslové zóně Borská pole končí s výrobou televizorů a propouští 900 lidí. Teď ale potřebuje další pracovníky. Důvodem je fakt, že na trhu tepelných čerpadel, jejichž výrobu v roce 2018 přesunul Panasonic do Plzně z Malajsie, panuje v Evropě poptávkový boom. Polovina firmy byla v minulé m roce srovnána se zemí a na jejím místě by měla vzniknout třikrát větší hala než ta původní. Výstavbu nového závodu firma oficiálně zahájila loni v prosinci. Plzeň se stane centrem produkce, výzkumu i vývoje tepelných čerpadel značky Panasonic v Evropě. Do projektu vloží japonská společnost 7,6 miliardy korun s cílem dokončit nový závod do jara 2025 a do roku 2030 v Plzni vyrábět až milion čerpadel ročně. Nový projekt zvedne celkovou výši investic společnosti Panasonic v ČR na 19,2 miliardy korun.

Petr Bareš z Asociace pro využití tepelných čerpadel dění v oblasti tepelných čerpadel hodnotí jako vznik úplně nového oboru, který by měla vláda a podpořit investičními pobídkami tak, aby výrobu čerpadel nasměroval i do Česka i další firmy.

Ještě v roce 2021 jsme psali, že Panasonic propouští stovky lidí a teď najednou nastal obrát a vítězí tepelná čerpadla. Co se na trhu děje?

Prognóza v Čechách, kterou naše asociace diskutuje se Státním fondem životního prostředí ČR a s ministerstvem životního prostředí, hovoří o tom, že máme za úkol v rámci dekarbonizace do roku 2030 vyměnit v České republice zhruba 250 tisíc kotlů na tuhá paliva.

A místo nich by mohl a přijít tepelná čerpadla z vlastní produkce nebo z produkce vyráběné v Česku?

Přesně tak. Nebo z produkce v Evropě. Tady totiž vzniká nové odvětví průmyslu, které se jmenuje tepelná čerpadla a bude tady hrát opravdu velký prim. I německé závody sem směřují, míří i do Polska, firma Vaillant postavila fabriku na Slovensku a to vše jsou výrobci tepelných

čerpadel, kteří chápou, že na tepelných čerpadlech teď bude stát průmysl tepelné techniky. Budou se otvírat studijní obory na učilištích.

Takže místo oboru plynář topenář se bude studovat spíš tepelný čerpadlář?

Přesně tak. A to obnáší sofistikované know-how. Budeme vychovávat lidi, kteří budou vzdělání v elektrotechnice, vzdělání v topenařině, v chlazení a u tohoto oboru je i vysoký podíl IT pozic, kam patří diagnostika chyb na dálku, vzdálená správa, digitalizace procesů. To vše s tímto oborem, který tu nově vzniká, souvisí, a pokud jako Česká republika zaspíme a nedáme oboru správnou podporu, výrobci skončí v Polsku nebo na Slovensku.

Podle vás bychom do Česka měli lákat i další firmy, které se rozmýšlí, kam ve východní Evropě vstoupí?

Přesně tak.

A jak bychom je měli lákat?

Na investiční pobídky. A hlavně na historii, kterou Česká republika ve výrobě tepelné techniky a tepelných čerpadel má. To je strašně důležité. My totiž v České republice máme už vyškolené zaměstnance, kteří vyráběli plynové kotle či elektrické bojler. Příkladem jsou elektrické bojler z Dražic.

Slyší na to stát, nebo ne?

Státu se snažíme vysvětlit, že to není jen o výrobě a instalaci, ale že musíme podpořit školy, přesvědčit výrobce, aby sem přesunuly vývojová centra, abychom nebyli jen montovna, za kterou je Česká republika považovaná. Tři roky zpátky tu byla jedna škola s oborem specialista tepelných čerpadel, a to v Kostelci nad Orlicí, kde vystudovalo třicet dětí za rok a my jich potřebujeme ročně dva tisíce. Na podporu oboru tepelných technologií budeme potřebovat částku v objemu stovek miliard korun.

V Česku je hodně zastoupený automobilový průmysl a odborníci upozorňují, že v tomto oboru v budoucích letech hodně lidí přijde o práci. Mohli by najít práci v oboru tepelných čerpadel?

Ano, proto přesvědčujeme politiky, aby věc uchopili jako příležitost a aby s firmami vyrábějícími tepelná čerpadla CzechInvest začal diskutovat. Potřeba tepelných čerpadel do roku 2030 bude v Německu, v Rakousku, ve Švýcarsku, obrovská, a to se bavíme o pěti, šestinásobku toho, co se vyrobí v České republice.

Firma Panasonic chce do Plzně přesunout i vývoj tepelných čerpadel. Dá se vývojem dosáhnout v dohledné době větší účinnosti nebo o co ve vývoji jde?

Vývoj bude podle našich prognóz zaměřený hlavně na udržitelnost produktu. Proto se přichází s novými a novými chladiv, která se užívají uvnitř tepelných čerpadel. Ta nejnovější jsou na přírodní bázi. Zároveň je potřeba snižovat hlučnost venkovních jednotek čerpadel vzduch-voda.

Co se používá jako chladivo?

V tuto chvíli je nejvíc populární propan, to znamená chladivo, které se jmenuje R 290, což je přírodní chladivo, které v podstatě nemá jakýkoli dopad na životní prostředí, zatímco systémy klimatizací a prehistorická tepelná čerpadla používala chladiva, která ovlivňovala ozonovou vrstvu. Přední výrobci jako Panasonic, německý výrobce Alpha Innotec, Nibe a podobné značky celou svoji řadu tepelných čerpadel postavily na propanu.

Proč si podle vás vybral Panasonic pro svoji expanzi Česko? Firma navíc hovoří o tom, že do Plzně stahuje veškerou výrobu a říká, že nebude potřebovat nakupovat komponenty, když si v Plzni téměř vše vyrobí sama.

Já to považuji za logický krok. Historicky v Česku působí společnost Daikin, navíc v České republice máme silné zastoupení i českých značek jako AC Heating z Plzně, Acond z Milevska,

PZP Heating z Královéhradeckého kraje. Výroba tepelných čerpadel a jejich vývoj tu má zkrátka dlouhou historii.

Je v oblasti tepelných čerpadel velká konkurence a nehrozí, že Panasonic pohltí ostatní výrobce?

Nemyslím si to. Máme zde totiž velice silné evropské značky, jako je Alpha Innotec, Stiebel Eltron, jako je Viessmann, Bosch, Nibe, IVT, to je gró evropského vývoje. Jde o tradiční výrobce tepelné techniky a tepelných čerpadel. Silné korejské a japonské značky se tlačí do Evropy. Chtějí vyrábět v Evropě, protože EU bude tlačit na to, abychom v Evropě používali evropská zařízení. Jedná se o renomované značky působící i na poli klimatizačních technologií. Patří k nim třeba Samsung, LG, Panasonic, Daikin. Jedná se o firmy, které se snaží následovat vývojovou vlnu, která proběhla u zmiňovaných tradičních evropských výrobců. Daleko dřív totiž němečtí výrobci i Švédi používali propanová čerpadla. I Asiaté od roku 2022 představují novinky v oblasti propanových čerpadel.

Aby byli ekologičtější?

Ano a přispěli tak k dekarbonizaci tohoto světa.

Jak je na tom trh tepelných čerpadel?

Trh v roce 2022 narostl o 105 procent. Nárůst by byl ale daleko vyšší, kdyby výrobní kapacity evropských výrobců byly větší. Důvodem byla hlavně válka na Ukrajině, což znamenalo zdražení všech primárních vstupů, tedy elektřiny či ropy.

Jak jsou na tom prodeje tepelných čerpadel v České republice?

Prodeje tepelných čerpadel spadly od začátku roku na polovinu. Energetický regulační úřad totiž zvedl od nového roku distribuční sazby nejvíc právě u tepelných čerpadel. Lidé, kteří si koupili tepelné čerpadlo se přitom v rámci plánu dekarbonizace EU a české vlády chovali zodpovědně vůči životnímu prostředí a nakonec na to doplatí tím, že budou platit víc než ostatní, kteří tak zodpovědní nebyli. Další věcí, která prodeje ovlivňuje, jsou zpřísnující se podmínky, které vydává Státní fond životního prostředí a ministerstvo životního prostředí. Tlačí totiž na to, aby se nejdřív zateplovalo, což je investice za půl milionu až milion korun na jeden rodinný dům, a až potom je lidem schválena dotace na pořízení fotovoltaiky a tepelného čerpadla. Například lidé, kteří mají dům zateplený desítkovým polystyrénem, dotaci z programu Nová zelená úsporám nebo kotlíkovou dotaci na čerpadlo nedostanou, protože nemají požadovaný energetický štítek domu. Ambice ministerstva jsou stavby větrných parků a obří solární elektrárny, ale obyčejným lidem, kteří si chtějí zvýšit domácí pohodlí koupí tepelného čerpadla, na ruku nejdu. S tím nyní naše asociace bojuje.

Autor: Jitka Kubíková Šrámková

Odkaz:

https://www.idnes.cz/magaziny/specialy/z-plzne-se-stava-hlavni-mesto-cerpadel.A240530_093937_magazin-special2r_pecve